

ΜΙΑ ΛΕΞΗ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

ργείς;» ρώτησε ἡ Ἄννα τὴν ἀδερφή της.

«Ὅχι, δυὸ σειρὲς ἔχω ἀκόμα».

Τὰκ - τὰκ - τὰκ, ἡ γραφομηχανὴ λαχάνιαζε σ' ἓνα ρυθμὸ ἀκανόνιστο, νευρικό. Δὲ φαινόταν νάχη σκοπὸ νὰ σταματήσει.

«Τὸ παρακάνεις, παρακουράζεσαι» εἶπε σὲ λίγο πάλι ἡ μεγάλη. «Ὅλα ἔχουν ὅρια»...

«Τὸ καλύτερο ἀπ' ὅλα εἶναι νὰ μὴ μοῦ μιλήσ ἂν ἐνδιαφέρεσαι γιὰ τὴν υγεία μου. Ἄν πάλι νομίζεις πὼς μὲ τὰ συμπαθητικὰ σου λόγια μὲ βοηθεῖς»...

Σήκωσε ἡ Σοφίκα τοὺς ὤμους δίχως νὰ τελειώσει τὴ φράση της, κ' ἔσκυψε ἀπάνω στὰ χαρτιά.

Ἐσκυψε κ' ἡ Ἄννα στὸ ἐργόχειρό της, καὶ μέσ' στὸ μισοσκοτάδο τοῦ στενόχωρου δωματίου χύθηκε τὸ βᾶρος τῆς σιωπῆς.

Ἐπὶ τέλους κάποτε σταμάτησε τὸ γράψιμο.

Δίπλωσε ἡ Σοφίκα τὰ γυμνά της μπράτσα πίσω ἀπὸ τὸ κεφάλι κ' ἔγειρε ἀνασαίνοντας μ' ἀνακούφιση.

«Ἐτοιμη;» ρώτησε ἡ ἀδερφή της.

Μάζεψε ἡ μικρὴ σιγὰ - σιγὰ τὰ χαρτιά, ἔκλεισε τὴ μηχανή, καὶ στὸ τέλος, τραβώντας τὴ λέξη:

«Ναί»... ἀποκρίθηκε τεμπέλικα.

Ἐπειτα, ξαφνικά, σὰ νὰ ξυπνοῦσε ἀπὸ λήθαργο, πετάχτηκε, κ' ἄρχισε νὰ πηγαινοέρχεται μὲ θόρυβο, πέρα-δῶθε. Ἐτοιμαζόταν γιὰ ἔξω.

«Ποῦ θὰ πᾶς πάλι;» ρώτησε ἡ Ἄννα.

Δὲν ἤθελε νὰ πειράξῃ τὴν ἀδερφή της, μὰ ἡ φωνή της βγῆκε σὰ μομφή, κρύα, γεμάτη πίκρα.

Τὸ νοίωσε κ' ἡ ἴδια καὶ στενοχωρέθηκε, μὰ δὲ βρῆκε οὔτε τρόπο οὔτε ἄλλη λέξη νὰ σβύσῃ τὴ δυσάρεστη ἐντύπωση.

Μὲ τὴ μεγάλη της ἄσπρη ψάθα φορεμένη στραβά, μὲ τὸ θαλασσὶ κομφό της φόρεμα, μὲ τὸ στοματάκι σουφρωμένο καὶ βαμμένο βαθυκόκκινο, στάθηκε ἡ Σοφίκα μπροστὰ στὴν ἀδελφή της, πῆγε κάτι νὰ τῆς πῆ, κόμπιασε ἔπειτα, μὲ μιὰ ἀπότομη κίνηση ἀνοίξε τὴ πόρτα, καὶ ψιθυρίζοντας μέσα ἀπὸ τὰ δόντια της:

«Πιάω λίγο περίπατο», χάθηκε στὸ σούρουπο.

Ἡ Ἄννα ἀκούμπησε τὸ ἐργόχειρο στὰ γόνατά της, ἔμεινε κάμποση ὧρα ἀκίνητη, κι ἀναστέναξε.

Ἄπὸ πότε εἶχε ἀρχίσει αὐτὴ ἡ ψυχρότης; — Ἄπὸ πότε καὶ γιατί; — Ὅσο καὶ νὰ βασάνιζε τὸ μυαλό της, δὲ μποροῦσε νὰ συναντήσῃ στὴ ζωὴ της ἓνα σταθμὸ, κάτι σπουδαῖο πὺν θὰ δικαιολογοῦσε μιὰ παρεξήγηση.

Μακρυνά, μακρυνά, λὲς κ' εἶχαν περάσει ὀλάκιροι αἰῶνες, ἔβλεπε ἓνα στρομπουλὸ κοριτσάκι ροδοκόκκινο νὰ τὴν ἀγκαλιάζῃ μὲ τρελλὰ ξεφωνητά:

«Ἄννούλα μου! Ἄννούλα μου! Σ' ἀγαπάω τόσοσσο!» Τὰ παιδιάτικα φιλιὰ τῆς σκέπαζαν γοργά, γοργὰ τὸ πρόσωπο. Δὲν ἦταν στὸν κόσμον ὄλο παιδὶ πιὸ θερμὸ καὶ πιὸ τρυφερὸ ἀπὸ τὴ Σοφίκα. Τί εἶχε γίνῃ ἐκείνη ἡ φωτιά; Τὰ γαλανὰ ματάκια, πὺν γελοῦσαν καὶ σπίνιζαν σ' ὄλους τοὺς ἀνέμους, πῶς κι ἀπὸ πότε εἶχαν πάρει αὐτὴ τὴν ἔκφραση τῆς ἀπέραντης ἀνίας;

Δὲν τὸ θυμόταν. Ἄνεπαίσθητα εἶχε γίνῃ τὸ κακὸ!

Σὰν πέθανε ἡ μητέρα τους ἔδῳ κι ὀχτῶ χρόνια — τὸν πατέρα τους δὲν τὸν εἶχαν γνωρίσει καθόλου — ἡ Σοφίκα ἦτον δεκαεφτά χρόνων. Ἐνα λουλουῖδι πὺν εἶχε κιόλας

ἀνοίξει ὀλόφλογο, ἠδονικό. — Ἄ, τὴ θυμόταν καλὰ σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία. Αὐτὴ ἦταν εἴκοσι χρονῶν τότε.

Τὴν εἶχε ἀγκαλιάσει τὴ μικρὴ, κ' ἐνῶ ἔνοιωθε γύρω της τὸν κόσμον νὰ γκρεμίζεται, ἐνῶ ζητοῦσε ἡ ἴδια σὰν φτωχοῦλα ἀγράμπελη ἓνα στήριγμα στὴ ζωὴ, τῆς εἶχε πῆ:

«Θά μαι ἐγὼ ἡ μητέρα σου ἴ τώρα».

Τὰ δάκρυα τῆς κοπελλίσας, καυτερά, τῆς εἶχαν κάνει μούσκεμα τὸ φόρεμα στὸ στήθος. Ἀκόμη ἔνοιωθε στὴν ἀγκαλιά της τὸ ἀφράτο κορμὶ τῆς ἀδερφούλας της νὰ τρέμη, νὰ σπαράζει ἀπὸ τὸν πρῶτον πόνο τῆς ζωῆς.

Ὅκτὼ χρόνια εἶχαν περάσει ἀπὸ τότε. Μὰ στὸ μεταξὺ τί εἶχε σταθῆ; — Τίποτε.

Τίποτε! Μὲ τὸ χέρι στὸ εὐαγγέλιο θὰ μπορούσε αὐτὸ νὰ τ' ὀρκισθῆ. — Τὰ δύο - τρία πρῶτα χρόνια τῆς ὀρφάνιας, πέρασαν θλιβερά, μὰ ἡσυχά. Ἐπειτα λίγο - λίγο ἡ Σοφίκα ἄρχισε νὰ μαραινέται. Τὰ κόκαλα πετάχτηκαν στὸ λαϊμό της, καὶ τὰ μάγουλά της ἔγιναν χλωμὰ καὶ διάφανα. Μὴ τάχα ὅμως κ' αὐτὴ δὲν εἶχε γεράσει;

Σκληρὴ ἡ ζωὴ γιὰ ὅλους. Γιὰ δυὸ ὀρφανές, ποὺ μὲ τὴ δουλειά τους ζητᾶνε καὶ νὰ συντηρηθοῦν καὶ νὰ κρατήσουν τῆς ἀξιοπρέπειας τὰ προσήματα, ἀκόμα πιὸ σκληρὴ. Ἡ Σοφίκα σκοτωνόταν ὅλη τὴν ἡμέρα στὴ γραφομηχανή, κ' αὐτὴ στὸ νοικοκυριὸ καὶ στὰ ἐργόχειρα.

Βαρύθυμες, ἀγέλαστες, δούλευαν στὸ ἴδιο μικρὸ δωμάτιο, ἀπὸ τὸ ξημέρωμα ὡς τὴν ὥρα ποὺ σκοτεΐνιαζε. Καιρὸ γιὰ λόγια δὲν εἶχαν. Κατάντησαν ν' ἀλλάζουν δέκα λέξεις ὅλες - ὅλες τὴν ἡμέρα. Λέξεις τυπικές, ὑπηρεσιακές. Σὰ μαῦρο σύννεφο πνιγηρὸ σηκώθηκε ἡ σιωπὴ ἀνάμεσά τους, τίς κύκλωσε, τίς ἔκλεισε.

Ποῦ πῆγαινε ἡ Σοφίκα κάθε βραδάκι; — Γιατί γύριζε ποτε σὲ χαρούμενη ὑπερδιέγερση, ποτε σκυφτὴ καὶ κουρασμένη; Τὴν εἶχε ρωτήσῃ δυὸ - τρεῖς φορές, μὰ αὐτὴ ξέφυγε, κρύα, ἀδιάφορη, μονοσύλλαβη.

«Στρημμένο, δύστροπο κορίτσι» μουμούρισε ἡ Ἄννα

μοναχή της, καὶ τὸ αἷμα ἀνέβηκε στὰ μάγουλά της σὲ ξαφνικὸ θυμὸ.

Σηκώθηκε καὶ ἀκούμπησε στ' ἀνοιχτὸ παράθυρο. Τ' ἀνοιξιάτικο ἀεράκι φυσοῦσε μυρωμένο. Σὰ νὰ φερνε μιὰ μυρωδιὰ ἀπὸ ἀνθούς λεμονιάς; — Λεμονιά; — "Α, ναί μακρού, σὲ κάποια αὐλὴ φούντωνε ἓνα δεντράκι . . .

Ἡ κυρία Εὐανθία μὲ τὶς δυὸ της κόρες πέρασαν ἀπὸ κάτω καὶ τὴν καλησπέρισαν. Ἀχώριστες οἱ τρεῖς τους, ἀγαπημένη οἰκογένεια! — Ἡ Μαρία, ἡ μελαχρινὴ γειτονοπούλα, διάβηκε κουνηστὴ καὶ γελαστή, κρεμασμένη στὸ μπράτσο τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ της.

"Α, τί γλυκειὰ πὺν μπορεῖ νάν' ἦ ζωὴ!

Μιὰ ἀγάπη! Τί ἐπανάσταση θὰ φερνε στὸ φτωχὸ σπιτικό τους. Μὰ ποῦ τέτοια τύχη;

Αὐτὴ ἡ μοναξιά ἢ αἰτέλειωτη . . .

Δάκρυα θόλωσαν τὰ μάτια τῆς κοπέλλας.

Τάχα ἡ Σοφίκα τὴν ἴδια νὰ νοιωθε ἐρημιὰ; Μὰ τότε γιατί ποτὲ της δὲν εἶχε προσπαθήσει κάτι νὰ πῆ, κάτι νὰ κάνη γιὰ νὰ ρθουν πιὸ κοντὰ ἢ μιὰ στὴν ἄλλη;

"Α, δὲ βασιέται αὐτὴ ἡ ζωὴ! Τῆς ἀνοιξῆς ἡ νοσταλγία βαραίνει τὴν ψυχὴ. Ἀπόψε πρέπει κάτι νὰ γίνη. Νὰ μὴν καθίσουν στὸ τραπέζι σὰ δυὸ σκιές, σὰ δυὸ σκιές ἀπὸ δυὸ ξένους κόσμους. Νὰ μὴν ἀρχίσουν τὴ μονοσύλλαβη, ψευτικὴ κουβέντα τους:

«Τὶ ζέστη πού πιασε!»

«"Α, ναί, καλοκαῖρι πιά!»

Ἀπόψε θὰ τὴ σφιξῆ τὴν ἀδερφοῦλα της στὴν ἀγκαλιά της. Ναί, μόλις διαβῆ τὸ κατῶφλι. — Τὶ θὰ τῆς πῆ; — Δὲν ξέρει, μὰ θὰ γνωρίσῃ τὴν ψυχὴ της, αὐτὸ εἶναι βέβαιο. "Ας ἔλθῃ, ἄς ἔλθῃ. — Δὲ βασιέται ἡ μοναξιά.

Θὰ μάθῃ ἀπόψε γιατί ἡ Σοφίκα χλωμιάζει μέρα μὲ τὴν ἡμέρα. Θὰ μάθῃ ποῦ πάη κάθε σούρουπο, θὰ μάθῃ τί ὄνειρο τῆς κλείνει τὸ στόμα καὶ τὴν κάνει ἀμίλητη καὶ κάποτε κακιά.

Καὶ θὰ τῆς πῆ κι' αὐτὴ τοὺς μυστικούς καημούς της, τοὺς πόθους, πού κ' ἦ ἴδια μοναχὴ της δὲν τολμάει νὰ φανερώσῃ, θὰ τοὺς ξεσκεπάσῃ ἀλύπητα.

Δὲ χρειάζεται δὰ καὶ τόσο θάρρος γιὰ τὸ πρῶτο βῆμα Ἐδερφή της εἶναι! Πῶς γίνονταν βουνὸ μερικὰ πράματα!

Κι' ἄλλοτε θέλησε νὰ τῆς μιλήσῃ, μὰ σταμάτησε. Νόμισε πὼς ξέπερτε ν' ἀρχίσῃ πρώτη.

Κουταμάρα! Ἴσως νὰ μὴ χρειαστοῦν καὶ λόγια. Μ' ἓνα φιλὶ μπορεῖ ν' ἀρχίσῃ μιὰ καινούργια ζωὴ. Ἀλλὰ ἔξαρτᾶται ἀπὸ τὸν τρόπο. Κι' ἀπὸ τὴ στιγμὴ. Ἄ, ναί, αὐτὸ νὰ τὸ προσέξῃ! Νὰ εἶν' ἡ κατάλληλη στιγμὴ.

Ἄνοίγει ἡ πόρτα. Σὰ νὰ περνᾷ ἡλεκτρικὸς σπινθῆρας πετιέται ἡ Ἄννα. Τώρα εἶν' ἡ ὥρα, νὰ τὴν ἀγκαλιάσῃ, νὰ τὴ φιλήσῃ, νὰ τῆς δεῖξῃ δίχως πολλὰ λόγια τὴ δίψα της γιὰ λίγη φιλία.

«Στὸ σκοτάδι κάθισαι;»

Ἡ φωνὴ τῆς Σοφίας εἶναι κρύα, εἰρωνικὴ.

Γυρίζει τὸ διακόπτη. Τὰ μάτια τῆς Ἄννας θάμπωσαν μὲ τὸ ξαφνικὸ φῶς. Τὰ νοιώθει ὑγρά. Ἄ, ναί, ἔκλαιγε, ἔκλαιγε τόσην ὥρα καὶ δὲν τὸ εἶχε καταλάβει. — Ὅχι, νὰ μὴν τὴν δῆ κλαυμένη. — Γυρίζει τὴν πλάτη καὶ τρέχει στὴν κουζίνα.

Τὸ μόνο πού ἀντελήφθηκε ἡ Σοφία εἶναι τὸ γύρισμα τῆς πλάτης.

Ἄρχισε νὰ γδύνεται βιαστικά, μ' ἓνα εἰρωνικὸ, κακὸ χαμόγελο στὰ χεῖλια. Κάθισε ἔπειτα μοναχὴ της στὸ τραπέζι, δίχως νὰ περιμένῃ τὴ μεγάλη.

Σὲ λίγο ἤρθε ἡ Ἄννα. Ἡ μικρὴ ἔτρωγε κίολας. Ἦταν χλωμὴ, σὰ φάντασμα. Τὰ γυμνά της μπράτσα, λεπτὰ καὶ κτριναρικά, ἔκαναν γρήγορες κινήσεις νευρικές.

Στάθηκε ἡ Ἄννα μιὰ στιγμὴ καὶ τὴν κοίταξε μέσ' στὰ μάτια.

Μιὰ λέξη τώρα, ναί, δὲ χρειάζεται δὰ καὶ τόσο θάρρος

για νὰ σφίξης στὴν ἀγκαλιά σου τὸ λεπτὸ αὐτὸ κορμάκι.
Μιὰ λέξη. . .

Ἡ Σοφία, στενοχωρημένη κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίμονη ματιά τῆς μεγάλης, σηκώνει τὰ μάτια. Τὴν κοιτάει ἐρωτηματικά. Περιμένει, λές, μιὰ λέξη. Μὰ ἡ λέξη ἄργεῖ.

«Οὐφ, ζέστη ἔπιασε!» ἀκούγεται ἐπὶ τέλους ἡ φωνὴ τῆς μικρῆς, κούφια, εἰρωνικῆ.

Ἔστέκει ἡ Ἄννα μιὰ στιγμὴ ἀκόμα, ἔπειτα, τραβῶντας μὲ μιὰ κουρασμένη κίνηση τὴν καρδέλα της, κάθεται:

—«Ἄ, νάι, ζέστη, καλοκαίρι πιά. . .!»

16. 7. 33.

ΙΩΑΝΝΑ Γ. ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ

